

Előfizetési feltételek:
(Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva.)
Egész évre 16 frt. Fel évre 8 frt. Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 12, kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr. A nyilvántartási díj külön 50 kr.
Hirdetmények elfogadásának a kiadóhivatalon kívül egyedül **Hanssenstein és Vogler** hirdetvételei hivatalában Budapesten: Dorottya-utca 3. sz. I. em. Heca: Wallfischgasse 10. sz. Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez intéendő. — Hérmontelen levelek csak ismert kezelt fogadtatnak el. — Kéziratok nem adódnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Kertész József könyvnyomdai irodája) hova a lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénzek, hirdetmények kiadás körüli panaszok) intéendőek.

Magyarország új beosztásának tervezete.

V.

A fölosztásnak egyik legnehezebb, de az erdélyi viszonyokkal ismerősek állítása szerint aránylag legjobban sikerült része Erdély.

Magyarországnak erdélyi része nem ugyan tisztán magában, de Zaránd, Belső-Szolnok, Krasznamegye s Kővárvidékkel együtt kombináltan vétetett beosztás alá.

Azonban a miniszter a javaslat e részének készítésénél mégis követett el egy nagy hibát s ez az, hogy Erdélyt is magyarországi mértékkel mérte s így a területileg és népességileg jelentékeny országrészt az adó kedvéért csak nyolcz részre osztotta.

Ezt semmi esetre sem követte volna el, ha erdélyi emberekkel is közli tervezetét, vagy ha azokra hallgat.

E hiba folytán követte el azután azon másik hibát is, hogy az 500,000 frt erőszakolása miatt oly összeállítás is tett, mely közigazgatási képtelenség, mint Maros megye, Kraszna, Kőzép-Szolnok, B.-Solnok, Dobokamegye s Kővár, ez egymásra utalt vidék 2 megyére osztott föl, mint a tervezetből látható.

E fölosztásnak azonban szerintünk az a nagy hibája van, hogy a vidéket nemzetiség szerint osztja el, amennyiben a b.-szolnoki s dobokamegyei románsághoz odaadja még a Kővár vidéket s Kraszna és B.-Solnok számosabb magyarságához hozzá erőszakolja Dobokamegyének hidalmási magyarságát.

Kolozs és Torda nyugati részének egyesítése Aranyosszékkal maradhat, de Aranyosszéknak természetesebb szomszédja A.-Fehér, valamint Alsó-Fehér s Küiküllő nyugati része sem rossz ugyan, de természetesebb lett volna Alsó-Fehér Aranyosszékkal s Marosszékkal Küiküllő megyével.

Hunyadmege egyesítése Zarándmegyével jó, de Szászvárosszéknak is oda kellett volna mennie.

Seben egy roppant területű megye, de alakítása a százosok érdekében erőszakolt, amennyiben Szászvárost és Segesvárszéket, melyeknek pedig Déva, illetőleg Udvarhely volna természetesen központjuk, ide csatolja.

Kétségtelen, hogy az erdélyi 8 megye közül Brassómege az, mely minden tekintetben legjobban sikerült. Háromszék elveszti ugyan önállóságát, de ezt a háromszéki székhelyek örömmel áldozzák föl, ha tudják, hogy ez áron a hon javát mozdítja elő. Különben is Brassó a háromszékieknak természetesebb központja, mint akár K.-Vásárhely, akár S. Sz. György s így inkább Brassó kebeleztetett beléjük, mint öt Brassóba. Ezenfelül Háromszék az új megyében határozott túlsúlyban lévén, befolyását mindenben érvényesítheti.

Nem kevésbé szerencsés az új Tordamegye alakítása is, s egyáltalában nem osztjuk azok nézetét, kik e megye alakításában is gáncsot találnak. Vegyük ezek fontolóra az erdélyi viszonyokat s beláthatjuk, hogy Erdély e részét másképen felosztani lehetetlen. Hogy a székhely Sz. Régenbe, s nem Beszterczére tétetett, ezt ismét érthetővé teszi azon körülmény, hogy bár a megye szélén fekszik, de a marosi kereskedés miatt a megye legnagyobb részének természetesen központja s a mellett az új megye lakosságának legnagyobb része is hozzá sokkal közelebb esik mint Beszterczéhez.

De Erdély új beosztásában van egy megye, melyet határozottan kárhoztatnunk kell, s ez: Maros, Udvarhely és Csikszékeknek valamint Küiküllő megye részének is össze erőszakolása. Etervezet szerint 30 ezer lakos ezekből több mint 25 ezer székhely összpontosítatik, mintha az lett volna a tervezett célja, hogy befolyásuktól a körülötte

nagy számmal lakó idegen nemzetiségbelieket megóvják.

Sem kedvünk, sem terünk nincs ez összevonás káros és politikailag is hibás voltát tiizesen fejtegetni. Anyira kirívó az, hogy nem képzelünk parlamentet, mely azt helybenhagyná.

Hanem azért szerintünk az erdélyi rész az, mely némi javítással nem csak elfogadható de elfogadása az ottani viszonyok folytán okvetlenül szükséges is.

* * *

Említettük már, hogy a kisebb városi törvényhatóságok megszüntetését nem csak pártoljuk, de a megszüntetést még a többiekre is ki akarjuk terjeszteni, azt azonban egyáltalában nem értjük, hogy a megszüntetett városokból ismét egy új községi osztály, a II. rendű városok némileg mégis privilegizált osztálya képeztek, azt pedig épen nem értjük, hogy azok száma még szaporodhassék is azon városok által, melyek esetleg 15,000 lakossal bírnak.

Hátha épen véletlenül a 14986 lakossal bíró Kardszag akarna ily II. rendű város lenni, ily esetben kötélen is meg kellene fognia azon hiányzó néhány polgárt, vagy pedig erővel is összehúzóztatni néhány párt, hogy a hiányzó néhány polgár mindelelőbb kikerüljön.

Erre az intézkedésre épen semmi szükség nem volt, s a közigazgatás épen nem egyszerűsítetik az által, ha az általános törvény alól mindig új és új kivételek tétetnek. Hátra van még a megyei székhelyek és járások helyeiről szólani.

Ezek ellen aránylag még legkevesebb panaszt hallottunk s így valamint saját tudomásunk szerint azok az adott viszonyok közt elég jól vannak megválasztva s legfőkébb Győr mellőzése, Ipolyság és Kardszagnak erőszakolása esik kifogás alá.

Hogy a székhelyek nem mindenütt esnek a megyék közepére, azon nem esodálkozhatni mert törvény által városokat építeni nem lehet s így régi s részben már központul megszokott helyekhez kellett ragaszkodni, ezeket pedig mellék kikerekítések által geographiailag is központtá tenni sokszor természetesen akadályok is gátolják a mellett, hogy ily meghagyandó központok sokszor közel is esvén egymáshoz az illető megyék határai tovább nem nyújthatattak, mint például Kassa és Eperjes, Budapest és Székes-Fehérvár.

A kisebb ki-és bekebelezéseknél szinte van egypár jelentékenyebb hiba, mint Beel környékének Arad, Czibakháza vidékének Csongrád, Csanád megyébe kebelezése stb.: de ez még sem oly lényeges, hogy emiatt a törvényjavaslat e pontjánál tovább időzzünk.

A középpárti-kör vasárnap, január 11-én délután 5 órákor, szokott helyiségében értekezletet tart.

— Midőn a képviselőháztól nyert felhatalmaztatásom folytán a tisztelt képviselő uraknak ezennel tudtára adnám, hogy az első nyilvános ülés f. hó 17-én délután 10 órákor fog megtartani, egyuttal kérem az osztályok elnökeit: legyenek szivesek a ház megállapodásához képest e hó 12-én a földadó szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot illető osztályukban tárgyalni. Budapesten, 1874-ik évi január hó 10-dikén. Bittó István, a képviselőház elnöke.

— **Karánsebesen** egyhangulag megválasztották képviselőül Doda Traján tábornokot. Nem tudván, vajjon e választáshoz a képviselőháznak vagy a kerületnek gratuláljunk-e, egyelőre egyiknek se gratulálunk.

— **A szini kerület** választóihoz Hammersberg Jenő képviselő egy nyilatkozatot intézett, melyben elmondja a balközéppártból történt kilépésének indokait. Tisztelt barátunk e nyilatkozatát legközelebb közölni fogjuk.

— **A „Pesti Napló“** egyik távirati tudósítása szerint Pancsován, hol tegnap kezdődött a képviselőválasz-

tás, dr. Polit, Miletics legmeghittebb barátai egyikének megválasztása igen valószínű. Ez is egyik eredménye lesz a kormány és közgei tapintatlanságának és a különben hazafias érzelmi polgárok azon helytelen eljárásának, hogy a sikert biztosítandók kormányhivatalnokot léptettek fel jelöltül, mivel szemben, mint igen jól tudhaták volna, az agitatio fegyverei kétszeres súlylyal hatnak a felizgatott nemzetiségi fanatikusokra.

Budapest, január 10.

Azon várakozással szemben, melyet némely helybeli lapoknak Ghyezy Kálmán dolgozatára vonatkozó hírei netán kifejezni akartak, nem tarthatjuk feleslegesnek a 21-es bizottság teendőinek természetét iránt nézeteinket elmondani.

Ghyezy Kálmán ezafolata, melyet a „N. Pester J.“ szerkesztőjéhez intézett elég világosan jellemzi fölfogását a 21-es bizottság feladatáról, midőn a többek közt így szól: „hogy azon nagy feladatnak kielégítő megoldása, mely 21-es bizottság elé kitézettt shozzá még oly teljességben, mint az említett közleményben jelezte, . . . a legkedvezőbb esetben is a 21-es bizottság összes tagjai vállvetett közreműködésének lehet csak szerencsés eredménye.“

E fölfogást valljuk mi is magunkénak, habár nem osztozunk ama szerénység sugallta bizalmatlanságban, melyet önmaga iránt kifejez: s bár megvagyunk győződve, hogy a nagy feladatnak kielégítő megoldása az ismeretkörét „munkaképességét“, „tehetségét“ nem „haladja meg.“ Valljuk pedig magunkénak épen azért, mert a 21-es bizottságot nem tekintjük bármely más (pl. pénzügyi, vagy vasuti stb.) bizottsághoz hasonlítható felülvizsgáló vagy véleményező commissionnak, mely részletes munkákat teljesít valamely egyes — és élvben már rendszerint előre elfogadott — törvényjavaslat felett; hanem, mert azt oly országos bizottságnak tartjuk, melynek feladata, előmunkálatot az országgyűlés elé terjeszteni azon összes belügyi politikánkat magába foglalandó tervezetre, melyet az országgyűlés egyszer mindenkorra átalában, és a jelen országgyűlés tárgyalására részletesen, követendőnek fog megállapítani; mely tehát első sorban javaslatot kell, hogy tegyen az iránt, hogy: mi legyen Magyarország belügyi politikája, melyre máttól fogva tervszerűleg előmunkálják, hogy az ország jövőre pénzügyi, rosz termékek vagy bármely más calamitások által a mostanihoz hasonló helyzetbe ne kerüljön, és másodsorban az iránt: mily intézkedések teendők a jelen országgyűlés által pénzügyi zilált helyzetünk javítására; melynek feladata tehát egész belügyi politikánkra nézve mintegy programot kidolgozni, nem egyes emberek fölfogása vagy izlése szerint, hanem az országnak törvényhozásilag megállapítandó követelménye és érdeke szerint.

Nem lehet tehát a munkálat, melyet a 21-es bizottság elő fog terjeszteni, egyes képviselőnek dolgozata, de — tekintve nemcsak a jelen pártviszonyokat, de általában a parlamentarismus e részbeni követelményét — kell, hogy az a bizottságban lévő különféle pártszínezetti tagok tárgyilagos diskussiojának eredménye legyen; hogy a ház minden pártjának tagja megtalálhassa benne azon kívánalmakat és észlatokat, melyekre eddig — formulázatlanul és rendszeresítetlenül ugyan; s nem is mint pártprogramra, de mint magán meggyőződésre — nagy súlyt fektetett belreformjaink terén, mert csak így remélhető, hogy a 21-es bizottság előterjesztése feletti vita komoly és tárgyilagos reformvitává fejlődhetik a házban, s csak egy hihető, hogy e vitának eredménye valóban egy egészes belügyi reformpolitika lesz, mely szilárd és hűségese pártelveket számlál.

Hiszen a 21-es bizottság gyupontja mindazon reformtörvényeknek, melyeket eddig a közjogi pártállás mind a két oldalán háttérbe szorított, és a melyek ma új és erős támpontot keresnek közös és kölcsönös működésre.

Nem tehetők föl tehát egy tagjáról sem, hogy ma, midőn ily jó alkalma nyílik Magyarországi belügyeinek viszonyait a közjogi kérdéstől függetlenül rendezhetni, elég kisleltü vagy nem őszinte lehetne, a javaslatokkal csak egyes pénzügyi palliativ intézkedésekre vagy általában csak a jelen állapotból kiségitő momentán expediensekre szorítkozni.

Meg vagyunk győződve, és ebbeli meggyőződésünknek más alkalomkor és más helyen elég praecis kifejezést adtunk, hogy Magyarország jelen állapota szükségképeni következménye annak, hogy eddig törvényhozásilag megvitattott és megállapított belügyi politikánk nem volt, s hogy a többség eddig elvileg praecisirozott irány és ezél nélkül végezte törvényhozási teendőit, nem azon belátással fogva, mely egy vagy más kérdésben többséget képezett, hanem inkább többségi hatalmánál fogva; úgy, hogy a törvények inkább mint tények, semmint érett politikai megfontolás és tár-

H. J. J. J.

gyilagos vitából kifolyó meggyőződésnek postulatumai jöttek létre.

Ezen anomál állapotnak kell hogy véget vessen azon vita, melynek tárgyát a 21-es bizottság javaslata fogja képezni; kell tehát, hogy e tárgy kimerítő és államszervezetünk minden egyes ágára szövegezzük a lényeges és erőteljes befolyást gyakorló legyen.

Mert ha belügyi politikánk megállapítására jelen pénzügyi zilált helyzetünk szolgál is incidensül, az legföljebb csak arra utal, hogy összes nemzetgazdasági érdekeinket kellend a bizottságnak tekintetbe vennie, de legkevesebé sem zárja ki azt, hogy mindazon ügyek is kellően tekintetbe — sőt lényeges javításba vétessenek, melyek nemzetgazdasági érdekeinkkel nincsenek közvetlen összefüggésben.

Ki kell tehát terjeszkednie a közigazgatásnál nemcsak a megtakarításokra, de különösen annak olyatén berendezésére — s ha kell — gyökeres átdomítására, hogy a közigazgatás minden ága már maga erősen mozdítható elő a nemzetgazdasági fejlődést, mert a legelsőbb közigazgatás is tulságosan drága, ha e célzának nem felel meg.

Kikell terjeszkedni nemcsak a jelen körülményekben felfedezhető expediensekre, de oly új alkotások tervezésére is, melyek egyenesen a nemzetgazdaságnak emelésére szolgálhatnak.

Figyelembe kell tehát vennie minden egyes tagjának véleményét; mert mindenki képvisel egy-egy oly nézetet, mely már eddig is jelszava volt pártjának, és a feladat éppen az: összehozni minden életrevaló eszmét egy rendszer, egy tervezetbe, nem az eddigi párttekineteket szerint, — de a szerint, amint azt az ország kulturális fejlődése sürgetőleg követeli.

És, úgy hisszük, senkisésem lesz oly kislelkű, többre tartani a maga eszméjének vagy pártja firmájának diadalát annál, ha egy egyértelmű megállapodás új szempontokat mutat fel hazánk belügyeinek oly szerencsés megoldására, melyet eddig mindnyájan más utakon kerestünk, de a felfedezés diadalmát magunknak szeretnénk volna vindikálni.

Domahidy Ferencz beszéde választóihoz,
a január 4-én Csengerben tartott kerületi gyűlésen.

(Vége.)

Tisztelt választók! — Előadtam önöknek okaimat, melyek új párt foglалásra indítottak, röviden körvonaloztam nézeteimet, melyek szerint hiszem, hogy hazánk zilált pénzügyi viszonyai rendezhetők, s jeleztem helyzetemet szemben azon reform kérdésekkel, melyeknek megoldására a törvényhozást hazánk érdekei és a kulturális haladás egyaránt sürgetik, s a melyek még jelen országgyűlés rövid folyamata alatt is nagyobb részben létesíthetők, — most engedjenek meg még magamról néhány szót.

Miután 30 éves politikai multam tanuskodik önök előtt, hogy minden tetteimet a hazaszeretettel párosult határozottság jellemzi és szilárd meggyőződésem alapjára szoktam fektetni, nem vezérelvén önérdék, nem keresvén kitérítést, örömmel fogadva, de nem vadászva még a népszerűséget sem, kivált ha azért meggyőződésemet kellett volna cserébe adnom: — meglehetnek jelenleg is győződve, hogy jelen utamon is a tiszta haza szeretet vezérel, s szilárd meggyőződésem léptetett reá, a

A „KÖZÉPPÁRT” TÁRCZÁJA.

A parlamentarismus a házan kívül.

(Időszertű rajz.)

Önök odabenn a házban azt hiszik, hogy ismerik a parlamentarismust, — de önök csalódnak. Lépten-nyomon megsértik szabályait s azok önkényes magyarázatai felett órákat pazarolnak.

Nem úgy mi, a bál bizottság. Elvezetem önöket egy ülésünkre. Tanulni az igazi böles akkor sem restell, ha már benn ül a házban.

Az elnök, midőn a tagok már elegendő számmal összejöttek, székéről felkél hogy „elfoglalhassa helyét” azután csöngetyűjét keztyűbe helyezi, csöndet esdőleg költög, s megnyitja az ülést.

A zaj elnémul, az arcok komoly és fontos kifejezést öltenek. Mindenki érzi hivatása fontosságát, s szintűgy nyög a ránehézkedő felelősség sulya alatt.

Bezzeg nincs itt zaj, csevegés, mozgás, itt csönd van és komolyság, — mint a megvitandó tárgy komolysága követeli.

Nézet különbség, elvi ellentétek, pártok itt is léteznek. A jobbpárt itt is zsarnokoskodik száma tulsúlyával, a balpárt itt is duzzog és fenyegetődzik a nép, akarom mondani a közgyűléssel, s a középpárt szükségét itt is kiérezte és megállapítottuk.

Az elnök az ily bizottságokban rendesen a legkomolyabb vagy is legunalmasabb ember. Az unalmasság többnyire tekintélyt ad az arcznak. Ezt az ily bizottságok soha sem tévesztik szem elől.

Bezzeg eltévesztik önök. Az önök elnöki székén Gajzágó óta még nem ült deli férfi.

A miénken az ül, s karjának méltóságos, de azért plastikus hajlása midőn a jegyzőt kijelöli, még a bizottság festő tagjait is elbájolja. Milyen hatást csinálna egy ily kézmozdulat a házban, a hol a karzatokról hölgy szemek mosolyognak.

Uraim! — kezdi az elnök ünnepelesen mint egy második Bánó — azt hiszem nem fokok — sem meggyőződéssem, sem önök intenciói ellen véténi, a midőn keröken és őszintén ki jelentem, hogy mi bál rendezése végett, illetőleg bál rendezésére, illetőleg egy bál megtar-

mely azt tartja, röviden összefoglalva az általam főntebb előadottakat: hogy az ország jelen sulyos helyzetén a létező nagyobb pártoknak egyetértése, együttes erőteljes közreműködése által segíthetni; az egyetértő közreműködést a létező közjogi alapnak megváltoztatására irányított — a pártok közötti bizalmatlanságnak s küzdelemnek főforrását képező — törekvések gátolják leginkább; ez okon mind addig, míg a haza belügyei és ezek között az államlháztartás nem rendeztetnek, a nemzet anyagi és szellemi ereje kellőképp kinem fejlesztetik, szóval az államiság azon feltételei, melyek befelé annak létalapját képezik meg nem szilárdítottak; az 1867-ik kiegyezés megváltoztatására, vagy kijavítására intézett törekvés csak alkalmilag követendő politika lehet; s így miután a kiegyezés törvényességét eddig sem vontam kétségbe, — sőt a balközép pártot, mint választáskor önök előtt kijelentem annak alapján is kormányképesnek tartom — annak javítását a távolabb jövőbe vagy kedvezőbb conjuncturákba helyezem.

Ez okon esatlakoztam én az ellenzék két külön vált vezéréi közül Ghyczyhez, ki az általam jelzett politikát tüzte zászlajára; alakítva egy, szintén szabadelvű pártot középpárt cím alatt. — Mig a másik vezér Tisza és pártja — bár a november 7-iki határozat által kissé kibontakoztak eddigi merev állásukból és sokkal közelebb jöttek hozzánk — a közjogi kérdések — habár részletenként megváltoztatására célzó törekvéseikről ez ideig sem mondtak le.

Nem elvet változtattam tehát, hanem azoknak a közjogi kérdésekre vonatkozó részét a jelen körülmények között kivihetetlennek tartván, s ez időszertű vitátását a haza érdekében károsnak vélvén, azoknak valóításáról egyidőre lemondottam, tudatával bírván annak, hogy az eszmé, az elv, az életre való, valamint a lélek, halhatatlan, még az elnyomatás alatt is él, s előbb utóbb kiküzdí magát, de az anyag a test, halandó és elenyész, a hol test nincs ott lélek sem lakozhatik; a testet kell tehát beteg állapotában mindenképp gyógyítani, mert beteg testben a lélek sem működhetik. Ez okon kívánok én első helyen a haza anyagi helyzetén segíteni, hogy később a felépült testben a lélek, — az elv — is működhesek! — mert ha hazánk anyagilag tönkre megy, az elv soha nem mentheti meg s elfog enyészni az elvvel együtt úgy, hogy — miután a népeknek csak egy életük van, s a jövő életre számot nem tarthatnak — a megválto trombitája sem fogja életre ébreszthetni soha!

Nem örömmel váltam el azon párttól, melylyel az országgyűlés szinterén 12 éveken keresztül — mint egy szerény harezos — küzdöttem, s melynek több tagját mint önzetlen s hazafias érzelmet egyéneket csak tisztelni és szeretni tanultam; nagy lelki küzdelemben, s több álmotlan éjszákamba került az elhatározás, de meggyőződésemmel legyőzte azon kérvényes és kellemes helyzetet melyben maradtam, és minden egyéni — bár méltatlan megtámadástól mentesítve lehettem volna, s tette őrztöztöt; — látva a veszélyben forgó sajkát, mely a rozsg kormányzás folytán a rajtalévolókkal együtt az ár által tova ragadtatva örvény szélére jutott, minden pillanatban elmerüléssel fenyegetve, megmentésére több társammal együtt beugrottunk az árba, nem vizsgálva s nem törődve azzal, birunk-e elég erővel? s netalán kimerítve az elv előtt érkezik e számunkra segély? és sikerül e csak elérni és annyival inkább megmenteni a sajkát? vagy küzdelemünk és önfeláldozásunk haszatalan és sikertelen lesz, s az ár bennünket is elsodor! — Mely esetben egy két barátunk részvétén kivül, a nagyobb rész meggondolatlanoknak, sőt eszélyteleneknek tart, míg siker esetében az ország s nép hálája kísér.

De miután magammal így számot vettem, s elvol-

tásával járó körülmények megvitatására vagyunk a nagy bizottság által kiküldve. (helyeslés). Jegyző ur kérem a szót kéröket jegyezni. Méltóztassanak hozzá szólni.

Az első felszólaló a jobb pártból tartozik. Az elnökkel elvileg egyetért, csak annak nem látja be szükségét, hogy általában bál tartassék. Különben nem akar meghasonlást előidézni, s szivesen veszi, ha netalán alaptalan kételyeit valaki eloszlatja. O maga kijelenti, hogy szenvedélyes tánczos, de éppen azért, szerinte a bál teljesen fölösleges. (Élénk helyeslés jobb oldalon.)

A második felszólaló puritán baloldali, és mazuron kívül egyebet nem szokott tánczolni, ez pedig már kimenet a divatból. Ot tehát semmi esetben sem lehet mameleksággal vadolni. O ezt előre is visszautasítja. Előtte szóló szavazata és indoklása között azonban elvi ellentétet lát, melynek elfogadását meggyőződésével nem tartja összeegyeztethetőnek. Miért szenvedélyes tánczos valaki, ha teljesen fölöslegesnek tartja a bált. Vagy ne adja ki magát nagy tánczosnak, vagy szavazzon határozottan a bálra. Mit fognak küldöink mondani, ha ez ellenmondás felől értesülendnek. O föltétlenül a bál hibe, s mint ilyen áldozatokra is kész. (Egy hang, nem tudni mely oldáról.) Mit ért ez alatt? — A deficit fedezését értem. (Eljenzés. A közepén egy ur a másikhoz hajol s azt kérdi, hogy hát még deficit is lehet?)

Elnök. Részint csöngetyűjével, részint költögésével csöndet kér: Uraim, önök sértik a parlamentaris formákat. Nem arról van itt szó, hogy kiment-e a mazur divatból, hanem arról, hogy alapítsuk meg a bureaut. (Sensatio.) Az elnök megteszi kijelöléseit, melyek egyhangulag elfogadtatnak. Azután hátra dől székébe, s szeméit merőn a jegyzőre szegzi.

Ez zavarba jó, s azt hiszi, hogy formalibát követel el. Határozatlanul mozogni kezd székén és nem tudja mit tegyen. A jobb párti felszólaló e közben személyes kérdésben szót kér. Szavait félre érve, intencióját gyanúsítva látja. O nem azt mondta, hogy nagy tánczos, hanem hogy szenvedélyes tánczos. E között pedig nagy a különbség. (Zajos ellenmondások a baloldalon.) Önöket az ellenzéki viszketeg messze viszi. (Nagy zaj. Rendre kell utasítani! Rendre kell utasítani!)

Elnök szölet rendre utasítja, s szeméit még merőben a jegyzőre szegzi. Ennek már minden vére arcában van. Plajbászt ketté harapja, de még sem tudja kitalálni, hogy az elnök tulajdonképpen mit akar!

tam készülve a következményekre, még a meg nem ér demlett méltatlankodás eltűrésére is, egyről nem feled keztem el, s ez önök iránti kötelességem!

Önök bizalmokat helyeztek bennem, annyira, hogy két utóbbi választáson alkalmával minden előleges program nélkül választattak meg, s így kötelezettséget nem vállalván, számadással sem tartoznám! — De éppen ezen határtalan bizalom kötelez erkölcsileg leginkább, hogy azzal nem szabad vissza élnem! — ez okon hívtam össze önöket t. választóim pártkülömbőség nélkül a mai napon tartandó ker. gyűlésre, hogy ítéletet mondhasanak eljárásom felett; — bármint üssön is ki ezen ítélet, habár bizalmukat megvonnák is jelen alkalommal tőlem, — mely esetben én visszavonulva esendes magányomba, mint egyszerű polgár igyekszem esekély tehetségem szerint — habár szűkkörben — szolgálni imádvott hazámat, — arról biztosítom önöket, hogy irányokban hálám örökre keblembe lesz temetve, azon kitüntetésért, és határtalan bizalomért, hogy képviselőjökkülmegy alkalommal egyhangulag választottak.

És most várva ítéletöket, — Isten önökkel!

K ü l f ö l d .

B u d a p e s t , január 10.

Az új Spanyol kabinet miután csataharosnával, szorongással és kiontott vérel tudtára adta Spanyolországnak és a világnak, hogy kormányra lépett, illendően tartotta még proklamáció által is hírt adni magáról a spanyol népeknek. Ezen proklamációban a kormány szintén a tegnap jelzett frázisokkal indokolja a január 2-diki államcsinyt. A hivatalos lap ezen proklamáció méltó társa gyanánt közzé teszi a kormány egy rendeletét, mely a kortesgyűlést feloszlatja. A kortesgyűlés feloszlatása természetes következménye a január 2-diki államcsinynek. A kormány a nemzet képviselői nélkül kénytelen befejezni művét, mely ha kész lesz, új választások fognak kiírni. A spanyol nép ekkor — legalább a kormány állítja — „szabadon és általános szavazati joggal” fogja megválasztani az ország képviselőit, mely első sorban lesz hivatalos ítéletét mondani Serrano és társai felett. Hogy azonban ezen ítélet ne legyen az államcsiny férfira nézve kedvezőtlen, erről Sagasta és a belügyminiszter Ruiz Garcia fognak gondoskodni. Sagasta már megmegtartta Amadeo kormánya alatt, hogy Spanyolországban olyan képviselőházat lehet csinálni, amilyen a kormányának tetszik; a jelenlegi viszonyok közt pedig sokkal kevesebb akadály fog a kormány útjába gördülni, mint akkor, s így a spanyol kortesgyűlési választások eredménye előrelátható.

Don Carlos, a távirati tudósítások szerint már megkezdte Bilbao ostromát. Moriones tábornok ellene vonul, s így Bilbao tája közelebb nagyobb ütközet színhelye lesz. Don Carlos a fölölyt zavarások ránézve kedvező körülménye mellett legközelebb ismét előbbre toltta csapatait, s felső Spanyolországnak már jelentékeny része kezében van. Ezen körülmény és az Alfons felé hajló államcsinyes kormány föllökerekedése miatt a francia legitimisták felettébb sürgetik Mac Mahont, hogy ha még nem is ismeri el don Carlost királynak, legalább ismerje el hadviselő főnök.

Mac Mahonnak ugyancsak helyes fogalmai vannak a parlamentarismus felől. A Broglie-kabinet a mult napokban a reakcionarius maire-törvény tárgyalásának alkalmából leszavaztatott, s e miatt beadta lemondását. Mac-Mahon azonban miniszterének lemondását nem fogadta el, azon okból, mivel több képviselő távol volt a szavazás alkalmával. A nemzetgyűlés pártjai közt e miatt nagy izgatottság támadt. A nemzetgyűlés

Most a baloldali fölszólaló két szót személyes kérdésben, s midőn ezt az elnök szerény meggyőződése szerint megadhatónak nem véli, a házszabályokra hivatkozik, ezzel elérí célját. A szó megadatik.

Nem akar Angolországra hivatkozni, nem Belgiumra. De hogy a nagy tánczos és szenvedélyes tánczos között különbség, legalább elvi különbség léteznék, azt keröken tagadja. Tagadja, sőt ha kell, a történelemből vett példákkal is bebizonyítani kész. O már Pozsonyban is förtánczos volt a jurátusok bálján (nagy sensatio) s cotilliont rendezni nem tanul senki fiától. (Mégiesen leül. Elnök az ülést öt perczre fölfüggeszti, de szeméit folyvást a jegyzőre szegzeve tartja.)

A jegyző ezt már tovább nem képes kiállani. Fölgugrik székéről s az elnökhöz siet.

— Méltóztatik?

— Kérem...

— Meg kell vallanom elnök ur...

— Kérem...

— Hogyha netalántán valamely formalibát...

— Kérem...

— Méltóztatik valamit parancsolni?

— Kérem, semmit!

E rövid párbeszéd után elnök újból megnyitja a gyűlést.

Jegyző: Say ur!

Minden szem a fölhívott fél fordul.

Sugár itju alak emelkedik föl. Legutolsó divat. Érdekes jallvány arc. Szemüveg, alatta csillogó szempár.

En uraim, mondom uraim már öt évvel ezelőtt elnöke voltam, mondom voltam egy ily bálibizottságnak. Mondom uraim. Fiatal voltam, de mondom elnök voltam, s ami a detail kérdéseket illeti, mondom uraim detail kérdéseket illeti. (Egy hang: Ez a részletesvitához tartozik!) Mondom uraim, uraim a cotillion jelvények a másor, mondom uraim a másor, a világitás, a ruhatár. En nem akarom magam fölerészakolni, de a ruhatár és a jegyek... én fiatal voltam uraim, de elnök voltam, s azért pártolom a bált, de mondom uraim, nem pártolom a deicizet, (nagy derülttség) s azért azt indítványozom uraim, hogy ne legyen deficit, uraim mondom, mert az nem jó uraim! (éljenzés.) Azért uraim, bizzuk az egészét a bizottságra uraim, mondom uraim, mert a cotillionjegyek uraim, én értek hozzá uraim... elnök voltam. Fiatal voltam!

Helyes! helyes! elfogadjuk!

jövő hétfőig elnapoltatott, mikor aztán a parlament csata, melyben a végrehajtott hatalom feje esetleg ismét imparlamentaris fegyverekkel fog harcolni, el fog dőlni. A pártok addig tanácsosnak követendő maguk tartása iránt. A miniszteri párt bizalmi szavazatot íparkodik keresztül vinni; a republikánusok és a szélső jobboldali képviselők ellenben, kik a multkor leszavazták a kormányt, ragaszkodnak eljárásukhoz. A szélső jobbot Mac-Mahon már megkísérelte saját részére, de törekvése a Du Temple-féle indítványra vonatkozó alkudozások meghiusulta miatt füstbe ment.

Különfélék.

Budapest, január 10.

(Hivatalos) Az igazságügyminiszter Popovics Ágoston huszti törvényszéki irnokot ugyanazon törvényszékhez segédtelevkönyvvezetővé, a tuzai kir. járá bíróságához irnokka Szalkay Gyula szenier királyi ügyészé díjnokot, Schuller József fogarasi törvényszéki aljegyzőt ugyanoda televkönyvvezetővé, a pesti kir. ítélő táblához járulnokokká: Henneberg Sándor pécsi kir. ügyészé díjnokot, továbbá Golenich Ferenc és Kiss Károly pesti kir. táblai díjnokokat, Kokesch Tamást az oraviczabányai törvényszékhez televkönyvi irnokka, Sigray Gyula székesfehérvári törvényszéki aljegyzőt ugyanoda jegyzővé nevezte ki. A közmunka és közlekedési miniszterium vezetésével megbízott földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter Marsovszky László, Fushs József, Balthazar Gyóző és Pinczel Lőrincz III. rendű szántisztiztetek II. rendű szántisztiztekké nevezte ki.

(Rendviselhetési engedély) Ó felsége Hoffmann Lipót külügyminiszteri osztályfőnöknek megengedte, hogy a brazilai csaszari rozsa-ruand nagykereskedő, s dr. Sekiesi Ferenc követési titkárnak, hogy a II. oszt. persa nap- és oroszleandot ellogadhassak és viselhessek.

(Küintetes.) Ó felsége Czobor Imre szolgálaton kívüli főhadnagyának kamarasi méltóságot adományozta.

A király ma d. e. József főherceg társaságában meglátogatta a Ludovizeumot. A fejedelmet kísérő magasrangú katonai személyiségek közül megemlítjük Szechenyi Béla honvédelmi minisztert, Felhervény honvédségi államtitkár, Bellegardé gróf főhadsegédet. A király d. e. 10 órákor érkezve a Ludovizeumba felment a tantermekbe, hol az előadások jelenlétében folytattak. Ó felsége majd egy óráig hallgatva az előadásokat, aztán a Ludovizeum többi helyiségét tekintette meg. Fél 12 órákor a magas vendégek megelégedésüket nyilvánítva elhagyták a katonai tanintézetet.

Királyné ó felsége holnap reggel fél 9 órákor különvonattal Münchenbe utazik Gizella főhercegnő látogatására.

A hercegprimás bibornokká leendő főlavatási ünnepélynek próbája holnap d. e. 10 órákor fog a budai várpalotában megtartatni. — A hercegprimás, ki a magyar főpapok közt először díszítették föl magyar földön a bibornoki méltóság jelvényeivel, holnap teszi le a bibornoki esküt Mogenni pápai követ kezébe. Ezen eskünél Samassa József egri érsek lesz jelen. — A főlavatási ünnepély, mint már említettük, hétfőn d. e. fél 11 órákor fog tartatni a budai vártemplomban. — A hercegprimásnál ma József főherceg, Andrássy gróf, Károlyi György gróf, Cziráky gróf stb. tiszteletet.

Sz mélyi hírek. József főherceg, Andrássy gróf külügyminiszter, Grünne gróf főudvarmester, S Haynald Lajos kalocsai érsek tegnap este fővárosunkba érkeztek. — Ma este érkezik Budapestre azon porosz ezerezd küldöttsége, melynek király ó felsége 25 éve tu-

Elnök: Nincs egyéb hátra tehát uraim, mint kimondani a végzést.

Egy ur a közöpről. Az, aki másoknak a fülébe sugott:

Már másodszer hallottam uraim azt a gonosz szót, hogy deficiet. En ezt a szót nem szeretem. Kész vagyok ugyan magam is fedezni a deficietet, ha nincs. De ha van uraim, ez esetben annak fedezése részéről elvi összeitközzel találkoznék, mert én nem vagyok tánczos, s azért azt indítványozom, hogy bál helyett adjunk tánczmulatságot. (Ell áll, el áll. Roppant zaj.)

Elnök: Megvonja a szót. Szóló leül, s szomszédjának sug valamit.

Say ur. Személyes kérdésben akar szólni. Ó nem akarja magát feltolni uraim, de uraim, az Europa nagy terem uraim, Hungária kis terem uraim, s ha olesó cotlion-jelvényeket rendelünk uraim, mondom uraim... nem lesz deficiet uraim... (Leül, el újból felugrik.) A cigányzene uraim, jó zene uraim, mondom a ruhátját, a jegykiosztó bizottság. Azért kéri az elnököt mondja ki a végzést!

Elnök: Nincs egyéb hátra tehát uraim, mint kimondani a végzést!

Egy hang: Szavazzunk!

Elnök: Mire szavazzunk?

Az egy hang. Kissé ingerültlen. Hogy bál legyen, tánczestély?

Szavazzunk! Szavazzunk!

Say ur. Fiatál vagyok uraim, elnök voltam uraim.

De az mindegy uraim. Bál-e vagy tánczmulatság uraim. Csak hogy uraim. Az magyarul van uraim. Mondom uraim.

Az egy hang. Magánkívül. Szavazzunk! Elnök tegye fel a kérdést!

Elnök. Szakállát simogatva. De mire?

Az egy hang. Hogy van-e különbség a bál és tánczmulatság között.

Jobbról egy hang. A Krágli és a Vatermörder theoriája.

Elnök. 20 tag névszerinti szavazást kíván. Felteszem tehát a kérdést. — Felteszi, s azután szeméit merőn a jegyzőre szegi.

Van-e különbség a bál és a tánczmulatság között? A szavazás kezdetét veszi.

—zs—r.
22 (Vége következik.)

lajdonossa; ezen küldöttség, mint tegnap az orosz ezerezd küldöttsége, tisztelegni fog ó felségénél. — Ráth Károly főpolgármester, ki mint Koburg herceg vendége Pusztavacsán időz, holnap este visszatér a fővárosba.

Jótekonyságok. A hontmegyei legtöbb adófizető bizottsági tagok a choleraiban elhunytak után maradt árvákról 250 számig terjedhető árvának gondozását magukra vállalván, egyelőre az összeirt 154 megyei árvából 26 kiskoru árvát magukhoz vettek, a többinek elhelyezése folyamatban van. Ezen nemes tevékenységben közreműködnek az illető községek s a megyei jótekonyság. Továbbá elhatározta a megye: az árvatartalék-alap 3000 firtig terjedő összegének segélyezési czélokra való fordítását, míg a megyei árvaszék 300 firtnyi összeget gyűjtött ugyanezen czélra. — Besan József báró a Rókus-kórház alapjához 3000 firtot s a városi fiu- és leány árvaház javára öt — öt ezer firtot; tehát összesen 13.000 firtot hagyományozott.

A Deák-párt f. hó 11-dikén d. u. 6 órákor pártértekezletet tart.

Farsangi hírek. A hajósbál — amint a rendezőség most már véglegesen megállapította — január 27-én fog megtartatni. A meghívók szétküldése megkezdődött és néhány nap múlva be fog fejezteni. A rendezőség mindent elkövet, hogy a várakozásnak, melyet e tánczvizalomhoz a közönség már a mult évekből kötni szokott, minden tekintetben megfeleljen. — A budai fővárosi helyiségében f. hó 17-én lesz az első lövészbál. A belépti jegyeket Erczhegyi főlovászmesternél lehet váltani.

Meghívás. Horváth Károly aláírásával a következő meghívás küldött be szerkesztőségünkhez: „Tisztelettel fölkérjük a társadalmi nemesebb törekvések barátait, a kik alapos reformok által a pesti nemzeti dalkör jelen nyomott helyzetén segíteni és ez által egyuttal annak gyökereit, a fővárosi, művészi és társadalmi igényeknek mindenben megfelelő újíteremtését eszközölni szívkön hordják, miszerint a jelzett czélra vezető eszközök megbeszélése végett f. é. január hó 15-dikén, esütörtökön este 8 órákor a Pannonia-szálloda üvegtermében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Pályázati jelentés. A Kistalud-Társaság által m. évi február 9-én hirdetett jutalomkérdések közül ketőre, mint a melynek határideje december 31-ike, a mondott határidőig a következő pályamunkák küldettek be: A II-dik számú föladatra: „Kívántatik aesiopi messe versben“, érkezett 36, u. m.: 1. Alice kisasszony madarai. 2. Az anya és a szobor. 3. Az állatok megtérése. 4. A hatyru és a liba. 5. A szármások gyűlése. 6. A vén fa, oltvány és a folyondár. 7. A madarak. 8. A moly könyvei 9—11. Aesiopi mesék. 12. A szamár mint pályenyertes. 13—19. Aesiopi mesék. 20. A szegény ember s fia. 21. A medve és evet. 22. A legyek, a moly és a pók. 22—32. Modern mesék. 33. A gőz, a villány és a gondolat. — 34. Állatországgyűlés. — 35. A szájkó és ökörszem. — 36. Az ölyv és a csalogány. A III-ik számú föladatra: „Kívántatik dal“, érkezett 155, u. m.: 1. Téli dal. 2. Fonó dal. 3. Dal. Jellegje: „Esik eső, esereg.“ 4. A ki kedvesed. 5. Dal. Jellegje: „Vagy hatot vagy vakot.“ 6. Dal. Jellegje: „A haza minden előtt.“ 7. Dal czifra Julisról. Jellegje: „Mindent megpróbáljatok.“ 8—77. Dalok. Közös jellegjök: „En a népnek énekek mindaddig miglen élek.“ 78. Egy kis leány ravatalánál. 79. Elváláskor. 80. Dal. Jellegje: „Dalolok mély keservemben.“ 81. A temetőn. Budal. 82. A kit én szeretek. 83. Nyugtalanul járok kelek. 84. Ha kedvesem. 85. Dal. Jellegje: „Lement a nap, de csillagok nem jöttek.“ 86. Vándor fú dala. 87. Akkor és most. 88. Nemezis. 89—100. Dalok. Közös jellegjök: „Hűn és őszintén.“ 101. Mit vettél a rózsám? 102. Dal az ifjúságról. 103, 104. Mások és én. 105. Száll a felhő. 106. Alig pirult. 107. Ha tudunk szeretni. 108. Alkonyat kezd lenni. 109, 110. Népdal. Jellegje: „Van dalos madárja minden ágnak.“ 111. Jólánnak. 112—141. Dalok a távolban. 142. Szüret előtt. 143. Édes szerelem. 144. Dal. Jellegje: Örök rejtélyű érzés szerelem! 145. Távol avilágtól. 146. Dal. 147. Honfidal. 148. Először néztem szép szemembe. 149. Fanny oly nagyon szeretett. 150. Dal. Jellegje: „Csak dal.“ 151. Rózsabokor. 152. Adták Esztert. 153. Mert szeretted. 154. Ugy szeretek én. 155. Bänkódás. — Mind ezen pályamunkák a társaság f. é. jan. 2-dikán tartott ülésében bemutatván, bírálat alá bocsáttattak. jellegis levélkék pedig, a társaság és P. Szathmáry Károly tag pécsetjével lezárva a titkár őrizetére bizattak. — Az ülés után még a következő pályamunkák érkeztek be: a) mesére: 37. A dalos béka. 38. Három róka. b) Dgla: 156. Sasok dala. 157. Dal. Jellegje: „Vándor dalok ti, tova tüntetek.“ 158. Sári dal. 159. Hollók, sasok. — A postapályegyekből kitülvén, hogy mindezen pályamunkák még decemberben küldettek el, ezek is pályázatra bocsáttatnak s jellegis levélkék a többihez csatoltatnak. Budapest 1874. január 3-án. Greguss Agost, titkár.

Rövid hírek. A budai templomokban eszközölt gyűjtések eredménye: várbeli plébánia: 290 ft 1 arany, 2 tallér, 2 darab 10 frankos; a primás adománya 100 ft; udvari kápolna: 66 ft; vízi városi plébánia 163 ft; tabáni plébánia 82 ft; krisztinavárosi plébánia 248 ft. — Az általános tisztviselő kaszinó holnap, vasárnap d. u. 4 órákor a Hungaria dísztermében tartja első, alakuló közgyűlését. — Az országos gazdaszozony-egylet f. hó 18-kán kiállítás rendez. — Pest-Pilis-Sólt-megyében a mult évben összesen 51 tüzvéz volt, mely tüzvézek összesen 68.000 firt kárt okoztak. — Horvátországban a mult évről 4 millió 200 ezer firt adóhátralék marad az idei évre. — A dunaföldvári izr. egylet a mult évben 300 firtot fordított jótekonyság czélra. — A pesti állatkert jegét a korcsolázó közönség, a rendes belépti díj megfizetése mellett használhatja. A jég jó karban való tartásáról gondoskodva van. — Rablók támadták meg egyik mult éjjel a gyárutermében lakó Tuschekmagázó öreg szolgálóját, a sugárutnak a nagymező utca és a gyár utca közt fekvő részén. A rablók, mielőtt a szolgáló kiálthatott volna, megragadták s öt forintot, s egy zálogjegyet tartalmazó tárcáját elrabolták. — Wysoezki a magyar szabadságharc ismert nevű tábornoka f. hó 3-án meghalt Páris-

ban. Áldás poraira! — Althenburger Gnsztáv, ki az iparbanknál hivatalosolga gyanánt volt alkalmazva, 20.000 firtal megszökött. — Várady Gábor a keleti vasut igazgatótanácsosi állomásáról, a „M. P.“ szerint lemondott. — „Kanizsailapok“ czim alatt Hoffmann Mór szerkesztő „ismeretterjesztő és társadalmi“ hetilapot indított meg Kanizsán. — A szolnok megyei Deák-párt — mint lapunknak távirják — Horánszky képviselőjelölt mellé csatlakozott. — Lady Lyell, a világhírű geolog, Charles Lyell neje, a szabdság és Magyarország egyik legnemesebb barátja, ki annak idején a magyar menekültekkel igen sok jót tett, a napokban elhunyt. — Bakody tanár meghívás következtében St.-Pétervárra utazott. — Betörtek Sellyén (Somogy-megyében) Grémer Salamon boltjába, s a tettesek jelentékeny mennyiségű értéket tulajdonítottak el. — Sziget Ede, kiról néhány lap tegnap azt a téves hirt közölte, hogy hirtelen elutazott a fővárosból, ma fellépett a „Troubadour“ czimű operában. Fellépésének eredményéről lapunk legközelebbi számában fogunk írni.

Nemzeti színház. Vasárnap, január 11. „A cigány“. Eredeti népszimű 3 fölvonásban.

Táviratok.

London, január 10. Egy francia frigy ellen, mely a carlistáknak fegyvereket és hadiszereket vitt, pör indított. A brig New-Portban állomásozik.

Berlin, január 10. A kormány arról értesül, hogy Posen tartományt igazgató emittáriusok utaztak át.

Bécs, január 10. Az új dunamelléki városrészben létesítendő kikötők tárgyában kiküldött enquete holnap kezd meg ülését.

Közgazdaság.

Budapest, január 10.

A „Magyar Compass“ czimű vállalat második évfolyamát sajtó alá rendezvén Mihók Sándor, fölkéri a magyarországi összes pénz-, hitel-, ipar- és biztosító-intézeteket, hogy minden kebelökben előfordult változásról és mérlegelésről öt tudósítani sziveskedjenek.

A Ferenc es józsef városi takarekpénztár esültömege a esöd megnyitása óta a mult év végéig 478,526 firt. 51 krt. vett be.

A pesti népbank esültömegeiből a tümeggondnok Guba ügyvéd a 8000. — Mezei Mór ügyvéd a 5000 firtnyi tiszteletdíjat megkapta csakugyan azon forma mulasztás miatt, mert a hitelezők nem emeltek ellene kifogást. Kétségkívül szomorú állapot; de a hitelezők ez esetben is saját vigyázatlanságoknak köszönhetik; mert biz a „hyenák“ kiassák a hullát. Természetök.

A pesti cottage-építő társaságról, mely 7500 részvényből 2360 darabot semmisenk nyitvánit s az ennek megfelelő 188,800 forintot a társulat javára lefoglalja, furesa dolgokat beszél a „Reform.“ Mint fonta be az igazgatótanács, melynek tagjai közt volt Simonyi Ernő ur is, ki a „Hunnia“ szerint is csak két hete lépett ki onnan, a jámbor részvényeseket, mint huzta-halasztta a fölvilágosításokat a társulat vagyonáról, mint sürtgető a befizetéseket stb. Ohajtanók a czáfolatot mihamarabb.

A bécsi kereskedelmi kamara megbízásából azon helvi vasutakról nézve, a melyek a nyugati, Rudolf és déli vaspályák közé eső vidékeket metszenék át, Pacher Guszáv egy emlékiratot terjesztett elő, a mely azon helyes szempontból indul ki, hogy a helyi pályák csupán a helyi viszonyok kielégítésére szolgáljanak, s csak a főpályák táplálói legyenek. E szerint hiba volna ezeket bírodalmi érdekek gyanánt tekinteni; legfőbb adómentességet s az inséges munkákra adott kölcsönből egy szerény részt igényelhetvén, — ezt is csak oly feltétel alatt, ha a helyi érdekeltek elegendő biztosítékot adnak az olesó kisajátítás, az olesó anyagbevévés és munkára. Teljesen csatlakozunk e felfogáshoz, mely nálunk gr. Lönyay Menyhért új műve óta ugy sem új.

A váltótörvényjavaslat tárgyalására összehívott bizottságba — mint a „M. Polgár“ értesül — a pesti kereskedelmi kamara tagjai közül is többen meghívattak.

A keleti vasut másodelsőbbségi kötvényeinek bonnyult ügyében — írja ugyancsak a „M. Polg.“ a miniszterelnök s a Rothschild konzorcium közötti alkudozások iránt legközelebb létrejövendő a végmegállapodás, az országgyűlés általi elfogadtatás fenntartása mellett. A miniszterium ebbeli előterjesztése a törvényhozáshoz már készülőben van s javaslataihoz a miniszterelnök tárczáját köntendi.

Az uszora törvények visszaállítását sürgöti az aradi „Alföld“ oly esetekben, hol a tőke 200 firtot meg halad, s a kölcsönvevő akár biztos kézi, akár jelzálogot ad. Nagy-Várad városánál a „Napló“ szerint Gyalokay ugyanily irányu peticióra tett indítványt. A kérdés mindenesetre megérdemli a figyelmet.

A tiszai vasutársulat elsőbbségeiből a Credit Anstalt egyelőre hat milliónt bocsát a piacra. Ez intézet bírtokában husz millió firt értékű elsőbbségi kötvény van.

Budapesti gabnatózsde, január 10. Sem kereslet, sem kínálat. Az árak névlegesek.

Budapesti értéktózsde, január 10. Az értéktózsde hangulata határozottan kedvező volt. A befektetési papírok, bank- és részvényvállalatokban az tizlet élénk volt. Sorsolási kölesön 79-en kelt, s 79.75-en záródott. A muniiezipbank 29-en kelt; az anglo-magyar 37.50, magyar kredit 133.75—134; a földhitel 59.75-ig emelkedett. A takaré- és hitelegylet 58.75—60-ig, s 59.25-en záródott. A hivatalnokok hitelegylete 54-en kelt. A takarékpénztárak is emelkedtek. Az orsz. központi 65.50—66-ig, az első hazai 2420; külvárosi 55 ön. A malmok közül a pesti 600-on. — Az Atheneum 230; salgótarjáni 107; Schlickféle 155-ön; Drasche 190; budai alagut 96-on záródott. Az értékek változatlanul maradtak. Az ezüst 106.20-on záródott.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

